

IOD-042-29/2019

**Wskazówki Inspektora Ochrony Danych
w sprawie udostępniania danych osobowych
przez jednostki organizacyjne Uniwersytetu Warszawskiego**

Spis treści

I. Wprowadzenie	2
II. Podmioty prawnie uprawnione	2
III. Udostępnienie na wniosek osoby, której dane dotyczą. Wniosek osoby trzeciej.....	3
IV. Podsumowanie.....	5
Załącznik nr 1 – wzór zgody na udostępnienie danych.....	7
Załącznik nr 2 – wzór rejestru udostępnionych danych.....	8
Suplement – przekazywanie danych o uzyskanej ocenie/zaliczeniu	9

Warszawa, luty 2019 r.

I. Wprowadzenie

Udostępnianie danych osobowych jest jedną z form wykonywania czynności na danych osobowych i zgodnie z art. 4 pkt 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), dalej RODO, stanowi element definicji przetwarzania danych osobowych. Przepisy RODO nie zawierają legalnej definicji udostępniania. Jak wskazuje P. Litwiński, „z udostępnieniem danych osobowych mamy do czynienia zawsze wtedy, gdy odbiorcą danych jest inny administrator. Innymi słowy, udostępnianie danych osobowych następuje wyłącznie między dwoma administratorami danych, a więc podmiotami decydującymi o celach i środkach przetwarzania danych”¹. Udostępnienie danych osobowych będzie miało miejsce wtedy, gdy administrator (czyt. Uniwersytet Warszawski) „w sposób faktyczny przekáže bądź inaczej umożliwi zapoznanie się z danymi innej osobie lub podmiotowi, który to podmiot pełnić będzie w stosunku do tych danych osobowych funkcję administratora danych”². W związku z powyższym, aby Uniwersytet Warszawski (UW), mógł „legalnie” udostępnić dane osobowe innemu administratorowi danych, administrator ten powinien legitymować się wyraźną podstawą wynikającą z art. 6 ust. 1 RODO do których należą m.in.: zgoda osoby, której dane dotyczą, obowiązek prawny ciążyący na administratorze. Administrator, który uzyska dane osobowe przetwarza je w imieniu własnym i decyduje o celach i sposobach przetwarzania.

Z uwagi na złożoność zagadnienia poniżej zostały przedstawione wskazówki dotyczące udostępniania danych osobowych podmiotom prawnie do tego uprawnionym oraz podmiotom opierającym się na przesłance zgody na przetwarzanie (tzw. strona trzecia).

II. Podmioty prawnie uprawnione

Poniżej wskazano zestawienie niektórych podmiotów prawnie uprawnionych najczęściej zwracających się do Uniwersytetu Warszawskiego z wnioskiem o udostępnienie danych osobowych. W celu usystematyzowania podstaw prawnych i wykazania niezbędnych elementów przy udostępnieniu danych zestawienie zostało przygotowane w formie tabeli – nazwa podmiotu/podstawa prawna/elementy wymagane przy udostępnieniu.

Nazwa podmiotu	Podstawa prawna	Elementy wymagane przy udostępnieniu
Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego Agencja Wywiadu	ustawa z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 2387)	– upoważnienie wydane przez Szefa ABW albo Szefa AW, – legitymacja służbowa
Centralne Biuro Antykorupcyjne	ustawa z dnia 9 czerwca o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 2104)	– pisemny wniosek Szefa CBA lub osoby przez niego upoważnionej

¹ P. Litwiński, *Obrót prawny bazami danych osobowych*, Przegląd Prawa Handlowego 9/2003, s. 49

² P. Litwiński (red.), P. Barta, M. Kawecki, *Rozporządzenie UE w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych*, Komentarz, Warszawa 2018 r. s. 202

Komornik	ustawa z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 771, z późn. zm.)	– pismo komornika
Ośrodek pomocy społecznej	ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 1508)	– wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub pracownika socjalnego
Policja	ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 161)	– imienne upoważnienie wydane przez: Komendanta Głównego Policji, Komendanta CBŚP, Komendanta BSWP, komendanta wojewódzkiego Policji lub uprawnionego policjanta, – legitymacja służbowa
Prokuratura	ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1767)	– postanowienie prokuratora
Sądy	przepisy proceduralne, w szczególności kodeks postępowania cywilnego	– postanowienie sądu
Służba Kontrwywiadu Wojskowego Służba Wywiadu Wojskowego	ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1978)	– okazanie upoważnienia wydanego przez Szefa SKW albo Szefa SWW, – okazanie legitymacji służbowej
Straż Graniczna	ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 147)	– imienne upoważnienie Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta BSWSG, komendanta oddziału Straży Granicznej lub upoważnionego funkcjonariusza, – legitymacja służbowa
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1778)	– wniosek
Żandarmeria Wojskowa	ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 430)	– imienne upoważnienie wydane przez Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej lub komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej, – legitymacja służbowa

III. Udostępnienie na wniosek osoby, której dane dotyczą. Wniosek osoby trzeciej.

Podstawę do przetwarzania danych osobowych na Uniwersytecie Warszawskim z reguły stanowią przepisy prawa, m.in.: ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668), ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r.

Kodeks pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 917), czy też przepisy innych ustaw sektorowych, a więc w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze – art. 6 ust. 1 lit c RODO. Udostępnienie danych osobom, których te dane dotyczą oraz podmiotom trzecim powinno odbywać się na zasadach określonych przez RODO, a także odpowiednich przepisów ustaw regulujących dostęp do danych osobowych.

Uniwersytet Warszawski, jest zobligowany udostępnić dane osobowe **na wniosek osoby, której dane dotyczą** – zgodnie z art. 15 RODO. Zgodnie z ww. przepisem osoba, której dane dotyczą jest uprawniona do uzyskania dostępu do swoich danych osobowych, a także ma prawo uzyskać kopię danych osobowych podlegających przetwarzaniu. Należy także zauważyć, iż **w przypadku wątpliwości co do tożsamości osoby fizycznej** składającej wniosek o udostępnienie danych osobowych, można zażądać dodatkowych informacji niezbędnych do potwierdzenia tożsamości osoby, której dane dotyczą (art. 12 ust. 6 RODO).

Inaczej jest w przypadku wniosków skierowanych do Uniwersytetu Warszawskiego przez **osobę trzecią** (np. przyszłego pracodawcę, firmę HR lub inne osoby trzecie), . Wnioski te wymagają indywidualnego rozpatrzenia, a w szczególności ustalenia, czy UW posiada wyraźną przesłankę uprawniającą do udostępnienia danych osobowych.

Udostępnienie danych osobowych, np. o pracowniku, studencie, absolwencie na wniosek strony trzeciej, nie posiadającej wyraźnej podstawy prawnej, może być zrealizowane na podstawie **zgody na przetwarzanie danych osobowych wyrażonej Uniwersytetowi Warszawskiemu**, przez osobę, której dane dotyczą. **Zgodę na przetwarzanie/udostępnienie/zweryfikowanie danych osobowych, osoba, której dane dotyczą może przekazać jednostce organizacyjnej Uniwersytetu Warszawskiego**, w następujący sposób:

- a) podpisanie i złożenie zgody osobiście w jednostce organizacyjnej Uniwersytetu Warszawskiego. Pracownik UW ma obowiązek zweryfikować tożsamość osoby składającej zgodę przez wgląd (**zabrania się kserowania dokumentu**) do dokumentu potwierdzającego tożsamość (dowód osobisty, paszport, legitymacja studencka);
- b) przesłanie mailem zgody opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym;
- c) przesłanie zgody przez ePUAP podpisanej profilem zaufanym;
- d) przesłanie mailem skanu zgody z podpisem (należy zweryfikować czy adres mailowy, z którego otrzymaliśmy zgodę znajduje się w bazie jednostki organizacyjnej lub zażądać przekazania dodatkowych informacji weryfikacyjnych np. data urodzenia, nr PESEL, nr telefonu).

Uniwersytet Warszawski NIE jest uprawniony do udostępniania danych osobowych osobom trzecim np. na podstawie skanu zgody przesłanej przez osobę trzecią!

Zgodnie ze stanowiskiem Urzędu Ochrony Danych Osobowych wyrażonym w „Poradniku dla pracodawców”³ z października 2018 r. udostępnienie/zweryfikowanie danych osobowych może odbywać się na podstawie dobrowolnej zgody osoby, której dane dotyczą (np. kandydat na studia, student, absolwent, kandydat do pracy, pracownik, były pracownik) udzielonej podmiotowi (czyt. Uniwersytet Warszawski), który ma udostępnić dane.

³ Ochrona danych osobowych w miejscu pracy. Poradnik dla pracodawców, <https://uodo.gov.pl/pl/file/1469>, dostęp: 04.02.2019 r.

Art. 7 RODO określa warunki jakie muszą być spełnione by zgoda⁴ na przetwarzanie była prawidłowa:

1. Jeżeli przetwarzanie odbywa się na podstawie zgody, administrator musi być w stanie wykazać, że osoba, której dane dotyczą, wyraziła zgodę na przetwarzanie swoich danych osobowych.
2. Jeżeli osoba, której dane dotyczą, wyraża zgodę w pisemnym oświadczeniu, które dotyczy także innych kwestii, zapytanie o zgodę musi zostać przedstawione w sposób pozwalający wyraźnie odróżnić je od pozostałych kwestii, w zrozumiałej i łatwo dostępnej formie, jasnym i prostym językiem. Część takiego oświadczenia osoby, której dane dotyczą, stanowiąca naruszenie niniejszego rozporządzenia nie jest wiążąca.
3. Osoba, której dane dotyczą, ma prawo w dowolnym momencie wycofać zgodę. Wycofanie zgody nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej wycofaniem. Osoba, której dane dotyczą, jest o tym informowana, zanim wyrazi zgodę. Wycofanie zgody musi być równie łatwe jak jej wyrażenie.

Wzór zgody, która spełnia wymogi określone przez RODO i może być stosowana i akceptowana przez jednostki organizacyjne UW, określa **załącznik nr 1** do niniejszych wskazówek.

Zgodnie z § 19 ust. 12 Załącznika nr 1 do zarządzenia nr 51 Rektora UW z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie ochrony danych osobowych na Uniwersytecie Warszawskim (Monitor UW z 2018 r. poz. 142), udostępnienie danych osobowych należy odnotować w rejestrze udostępnionych danych osobowych. Rejestr prowadzony jest przez kierownika jednostki organizacyjnej lub Lokalnego Pełnomocnika ds. Ochrony Danych Osobowych – wzór rejestru stanowi załącznik nr 3 do Polityki Ochrony danych osobowych na Uniwersytecie Warszawskim. Wzór rejestru został dołączony do niniejszych wskazówek **załącznik nr 2**.

IV. Podsumowanie

Uniwersytet Warszawski jako administrator danych osobowych zobligowany jest do udostępniania danych osobowych podmiotom do tego prawnie uprawnionym, osobom, których dane dotyczą, a także może udostępnić dane osobowe na podstawie zgody osoby, której dane dotyczą udzielonej UW – podmiotom trzecim.

Udostępnianie danych podmiotom prawnie do tego uprawnionym odbywa się na podstawie przepisów prawa. Oznacza to, iż prawo do żądania udostępnienia danych osobowych zostało uregulowane w konkretnych przepisach sektorowych. Podmiot zwracający się do Uczelni z wnioskiem o udostępnienie danych powinien być do tego prawnie umocowany. Z reguły odbywa się to na wniosek podmiotu uprawnionego, który wskazuje wyraźną podstawę prawną lub na podstawie okazania imiennego upoważnienia i legitymacji służbowej funkcjonariusza organu ścigania.

Udostępnienie danych osobowych na wniosek osoby, której dane dotyczą wiąże się z obowiązkiem weryfikacji tożsamości konkretnej osoby fizycznej, tak by mieć pewność, iż

⁴ Wytyczne Grupy Roboczej Art. 29 dotyczące zgody na mocy rozporządzenia 2016/679, <https://uodo.gov.pl/pl/file/1207>, dostęp: 04.02.2019 r.

osoba, która się do nas zwraca jest uprawniona do uzyskania dostępu do swoich danych osobowych.

Przekazanie/potwierdzenie danych osobowych stronie trzeciej (np. firma lub osoba fizyczna) może odbywać się tylko za wyraźną, dobrowolną zgodą osoby, której dane dotyczą udzieloną Uniwersytetowi Warszawskiemu w celu udostępnienia danych konkretnemu podmiotowi.

Udostępniając dane osobowe należy zachować należyte środki ostrożności. Przesyłając dane osobowe drogą tradycyjną (pocztową), dokumenty zawierające dane osobowe należy umieścić w kopercie ograniczającej możliwość wglądu w dokument. Przesyłka listowa powinna zostać wysłana za potwierdzeniem odbioru. Wysyłając wiadomość elektroniczną poza Uniwersytet Warszawski plik zawierający dane osobowe należałoby zabezpieczyć poprzez szyfrowanie np.:

- zastosowanie programu PGP – Pretty Good Privacy (przy czym odbiorca powinien również stosować ten sam program szyfrujący);
- plik z danymi osobowymi „spakować” za pomocą programu archiwizującego (np. WinRar lub 7Zip), a dostęp do pliku zabezpieczyć hasłem;
- plik z danymi zabezpieczyć za pomocą hasła (pakiet MS Office pozwala na zabezpieczenie wglądu w dokument przez wprowadzenie hasła).

Hasło dostępowe do pliku zawierającego dane osobowe powinno zostać przekazane odbiorcy inną formą kontaktu np. telefonicznie, sms’em lub na inny wskazany adres mailowy.

Przekazywanie danych osobowych przez telefon jest zabronione, chyba, że mamy wyraźną pewność co do tożsamości rozmówcy.

Należy zauważyć, iż przekazywanie w ramach jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Warszawskiego danych osobowych jest dopuszczalne przy zachowaniu zasady wiedzy koniecznej, tzn. iż jednostki organizacyjne mogą udostępniać między sobą tylko te dane osobowe, które są niezbędne do wykonywania obowiązków lub zadań. Nie należy udostępniać danych nadmiarowych, które nie są niezbędne do osiągnięcia zamierzonego celu. Jak podkreśla M. Kawecki: „nie stanowi udostępniania danych osobowych przekazywanie danych osobowych w ramach struktury organizacyjnej danego administratora danych osobowych. Jako przykład takiego działania wskazywać można przekazywanie danych osobowych pomiędzy jednostkami organizacyjnymi tego samego podmiotu [...] – w tej sytuacji bowiem nie zmienia się administrator danych osobowych, którym w dalszym ciągu pozostaje ten konkretny podmiot [...], a nie jego dział, wydział czy kierownik jednostki organizacyjnej. Nie oznacza to jednak pełnej dowolności takich działań – należy bowiem podkreślić, że administrator danych w dalszym ciągu związany jest celem przetwarzania danych”⁵. Wykorzystywanie danych zgromadzonych w ramach Uniwersytetu Warszawskiego w celach realizacji prowadzonych badań naukowych jest dopuszczalne przy czym po zakończonych badaniach naukowych dane powinny zostać zanonimizowane lub poddane pseudonimizacji i niepublikowane w sposób jawny bez wyraźnej zgody osoby, której dane dotyczą.

UNIwersytet WARSZAWSKI
Inspektor Ochrony Danych
DFERENC
mgr Dominik Ferenc

⁵ P. Litwiński (red.), P. Barta, M. Kawecki, Rozporządzenie UE w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych, Komentarz, Warszawa 2018 r. s. 203

Załącznik nr 1 – wzór zgody na udostępnienie danych

**Zgoda na udostępnienie danych osobowych (zwykłych)
przez Uniwersytet Warszawski**

Ja, niżej podpisana/-y, na podstawie art. 6 ust. 1 lit. a RODO* wyrażam zgodę na udostępnienie przez Uniwersytet Warszawski, z siedzibą przy ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa jako administratora moich danych osobowych następujących danych osobowych:

- imię i nazwisko,
- data urodzenia,
- wykształcenie,
- ...,
- ...

podmiotowi: [dokładna nazwa i siedziba podmiotu] w celu

Jestem świadoma/-y, że mam prawo wycofać udzieloną zgodę.

**Zgoda na udostępnienie szczególnych kategorii danych osobowych
(tzw. danych wrażliwych) przez Uniwersytet Warszawski**

Ja, niżej podpisana/-y, na podstawie art. 9 ust. 2 lit. a RODO* wyrażam zgodę na udostępnienie przez Uniwersytet Warszawski, z siedzibą przy ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa jako administratora szczególnych kategorii** moich danych osobowych następujących danych osobowych:

- dotyczących zdrowia,
- przekonań religijnych lub światopoglądowych,
- poglądów politycznych,
- ...,
- ...

podmiotowi: [dokładna nazwa i siedziba podmiotu] w celu

Jestem świadoma/-y, że mam prawo wycofać udzieloną zgodę.

* Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

** **szczególne kategorie danych** (tzw. dane wrażliwe) – pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych, dane genetyczne, dane biometryczne, dane dotyczące zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej.

Załącznik nr 2 – wzór rejestru udostępnionych danych

REJESTR UDOSTĘPNIONYCH DANYCH

Lp.	Data udostępnienia danych	Nazwa podmiotu któremu udostępniono dane	Podstawa udostępnienia danych	Zakres udostępnionych danych	Imię i nazwisko osoby udostępniającej dane
1.					
2.					
3.					
4.					

data i podpis kierownika
jednostki organizacyjnej

Suplement – przekazywanie danych o uzyskanej ocenie/zaliczeniu

Udostępnianie informacji w postaci otrzymanej oceny/zaliczenia z przedmiotu powinno odbywać się z poszanowaniem przepisów regulujących prawo do ochrony danych osobowych oraz z zachowaniem ochrony dóbr osobistych.

Publikowanie/przesyłanie listy ocen uwzględniającej imię i nazwisko, PESEL lub inne dane umożliwiające zidentyfikowanie osoby bez nadmiernych kosztów, czasu lub działań stanowi naruszenie przepisów RODO. Żaden przepis ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce nie zezwala na ujawnianie danych o ocenach, jedyny wyjątek stanowi **art. 72 ust. 5** ww. ustawy, który określa, iż „**wyniki postępowania w sprawie przyjęcia na studia są jawne**”.

O uzyskanej ocenie z kolokwium/egzaminu należy poinformować studentów indywidualnie (wpis oceny do indeksu, wprowadzenie oceny do systemu USOS) lub w sposób minimalizujący możliwość zapoznania się z ocenami przez innych studentów.

Natomiast, podejmując decyzję polegającą na zbiorczym informowaniu studentów o uzyskanej ocenie należałoby odpowiednio przygotować listę ocen. Za wystarczające działanie należy uznać przygotowanie listy zawierającej dane w postaci **numeru indeksu i oceny**. W ocenie Urzędu Ochrony Danych Osobowych taka forma informowania o zaliczeniu jest traktowana jako pseudonimizacja danych osobowych⁶. Dopuszczalne jest także postępowanie się pseudonimami, które można przypisać do konkretnego studenta.

W pozostałych przypadkach należałoby uzyskać od studentów **zgode na przetwarzanie** ich danych osobowych w postaci przesyłania list zawierających dane w postaci np. imienia i nazwiska oraz oceny.

⁶ https://www.giodo.gov.pl/259/id_art/7321/j/pl, dostęp: 26.02.2019 r.

Podobne stanowisko wyraził dr Maciej Kawecki Dyrektor Departamentu Zarządzania Danymi w Ministerstwie Cyfryzacji – <https://praca.gazetaprawna.pl/artykuly/1286710,maciej-kawecki-o-stosowaniu-rodo-przez-uczelnie-wyzsze.html>, dostęp: 26.02.2019 r.